

Faktoriet i den seneste Tid har arbejdet meget godt og forsvarligt. Jeg tror derfor, det er en altfor streng Dom, det ærede Medlem faldede, om jeg end paa den anden Side fuldstændig skal erkjende, at man ved en anden Fremgangsmaade med Hensyn til dette Faktoris Anlæg vistnok vilde kunne have naaet betydelig større og sikkrere Resultater, og naar jeg skulde rette nogen Vebredelse i saa Henseende mod Rogen, vil jeg sige, at den nærmest maa rettes mod Folkethinget og Regjeringen, thi der var i Folkethinget, dengang denne Sag stod paa, en Stemning for, at indrette det saaledes, at Regjeringen og vi overhovedet ikke fik noget Ansvar med Hensyn til selve Anlægget og Driften. (Lh. Nielsen: Det er ikke rigtigt). Jeg tror, det er rigtigt, der blev da gjort meget for at faae Ansvaaret bort fra os med Hensyn til Anlægget (Afbrydelse af Lh. Nielsen). Jeg beder om Forlæbelse; det maa det ærede Medlem undskyldes, det ligger tilbøielig i Loven, og det kunne vi ikke komme fra (Lh. Nielsen: Vi satte ikke andre Regler ind i Loven, end der fandtes iforveien). Regjeringen søgte ogsaa at indrette det saaledes, at hele Ansvaaret med Hensyn til Anlægget og Driften kom til at ligge paa Selskabet (Lh. Nielsen: Uvertimod) — jeg beder om Forlæbelse — og indskrænkede Kontrolten til kun at angaa, om det, der var leveret eller skulde leveres, var forsvarligt. Deri tror jeg, at Hovedfejlen ligger, og jeg vilde have ønsket, at det var blevet paalagt Regjeringen, for at vi skulde deltage i et saadant Arlæg, at den skulde føre et effektivt Tilsyn saavel med hele Anlægsmaaden, som ogsaa senere med Administrationen og Driftsmaaden, thi det vide vi jo Alle, at det Tilsyn, som der har fundet Sted, har maattet holdes indensfor meget snevre Grændser og har været af forholdsvis overordentlig ringe Nytte. Derfor vi vare gaaede den anden Vej og havde forlangt, at Regjeringen skulde have en betydeligere Myndighed i saa Henseende overfor Selskabet, vilde vi upaatvivelig nu have haft et bedre Resultat ud deraf. Men paa den anden Side vil jeg haabe, at de uheldige Resultater, som det har bragt, ikke skulle virke afskrækkende, men kun som en Lærdom for os, saa at vi ved fremtidige Anlæg paa St. Croix i lignende Retning, hvad ganske sikkert vil være Grundbetingelsen for, at Den kan komme i Fremgang, bruge en Fremgangsmaade, hvorved disse Feil ere undgaaede, og derved komme til en billigere og bedre Løsning af Spørgsmaalet, end det har været muligt ved det nuværende Faktori.

Finantsministeren (Estrup): Det ærede Medlem, som aabnede Forhandlingerne idag (Estrup), og som jo har havt rig Leilighed til paa nært Hold at gjøre sig bekendt med de vestindiske Forhold, gav et efter min Mening noget for mørkt Billede af den nuværende Tilstand paa St. Thomas og af den Udsigt, som den Del af

vore vestindiske Besiddelser har for Fremtiden. Det er ganske sikkert, at der ikke er nogen Sandsynlighed for, at St. Thomas igjen vil kunne slaa sig til op til den Betydning, den har haft i Fortiden, navnlig som Stapelplads for europæiske Varer, der gik til Væstmamerika, men St. Thomas har jo endnu en ikke ringe Betydning som Anløbssted for Dampskibe saavel af europæiske som amerikanske, der færdes i disse Bænde, og for mig staar det som meget tvivlsomt, om denne Betydning vil aftage og ikke snarere tiltage, naar Færdselen skulde blive aabnet fra Hav til Hav gennem Panamatangen. Jeg er meget tilbøielig til at tro, at Betydningen af St. Thomas som Anløbsplads vil tiltage. I ethvert Tilfælde er Stillingen paa St. Thomas nu ikke anderledes, end at man maa antage, at St. Thomas fremdeles, idetmindste i en nærliggende Tid, vil kunne bære sig selv. Jeg har altsaa ikke nogen Frygt for, at det Tilskud til Statens almindelige Forpligtigheder, som i § 10 er foreslaaet fastsat til 100,000 Kr. aarlig, ikke i Virkeligheden skulde blive ydet i Fremtiden. Thi naar man ser hen til, at dette Tilskud er mindre, end hvad St. Thomas i dette Døbtik har udbetet til Militærudgifter og Pensioner, som i samme Lovforslag foreslaas overtaget af Statskassen, mener jeg, at man kun kan komme til den Slutning, at St. Thomas ikke vil kunne tilskyde disse 100,000 Kr., naar man ser meget mørkt paa St. Thomas' Fremtid, i den allernærmest kommende Tid. Det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Evermoes) har jo allerede henledt Tingets Opmærksomhed paa, at selv om der i Udsigten skulde være en Underbalance paa St. Thomas' Budget, saa maa det dog antages, at Skatteevnen paa St. Thomas ingenlunde kan siges at være udipnit, og jeg ser ikke rettere, end at, naar Forholdet, hvad Pengemellemværendet angaar, bliver fastsat ved Lov for 10 Aar, maa Kolonien være alvorlig henvist til at bringe Balance i sit Budget, ligesom der ogsaa i den Sikkerhed for, at der ikke i Løbet af en saa lang Tidsperiode vil blive krævet større Bidrag af Moderlandet, ligger en forpøget Opfordring for Kommunen til at anstrenge sin Skatteevne for at tilveiebringe saadanne kommunale Goder, som den endnu mangler eller ialtfald ikke har. Naar det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Stürup) strax i Begyndelsen af sit Foredrag udtalte, at det, efter hans Mening, var en stor Feil at laane Penge af Statskassen til Planterne paa St. Croix, hvormed de kunde drive deres Plantager, saa er det meget langt fra, at jeg vil modsiges det ærede Medlem; tværtimod, jeg er enig med det ærede Medlem i, at det under sædvanlige Forhold med fuld Føie kan betragtes som en Feil, naar man gennem Statskasselaan søger at opretholde Industrien, det være sig Landbrug eller andet Slags Brug, der favner de naturlige Betingelser